

a *Napsugár szimfónia* című akvarell sorozata, amely a békéscsabai bemutató után 2012 őszén a Klauzál Házban (Budafok-Tétényi Művelődési Központ) láthattuk. (A „szimfónia” 14 „tétel”-ét 2011-ben Tökés Gyula adta közre Békéscsabán egy szépen tipografizált füzetben.) A sorozat, mondhatnánk vallomásos képeskönyv, az „örök ifjúság éltetőjéről, a szerelemről” szól. A jelentéseiben közvetlen egymásra épülő, egymást kiegészítő, értelmező szöveggel is kísért akvarell-sorozat a maga nemében nóvum Moskál Tibor munkásságában. A különböző szimbólumokat montázs technikával felvonultató képek a szerelem születését, varázsát, örömét, a féltékenység poklát, a szerelem délibábos elérhetetlenségét, a várakozás és kiábrándulás dermesztő csendjét stb. jelenítik meg sajátos módon. Mondhatnánk az idős művész önmagával és a világgal való szembesülése, immár afféle búcsúintés az utókornak.

Emlékét megőrizzük.

Arató Antal

KOPASZ MÁRTA EMLÉKKIÁLLÍTÁS REÖK-PALOTA, 2014

Kedves Tárthatlátogató, Emlékező Közönség!

Szeged egyik legegységibb hangú alkotója, Kopasz Márta grafikusművész emlékkiállítását előtt tisztelgetünk, aki vállalta, hogy a szülőföld múltjából, szellemiségéből kiindulva alkothat világszínvonalú művészt. E szerint élt, lelkét a szegediség adta.

Mert metszetein a szeretett város múltja és jelene egyaránt látható, szimbolikus tartalmat hordozva. Legtöbb alkotásán megjelent Szeged egy-egy épülete, a szellem fellegvárai: a Városháza, a Közművelődési Palota, a Fogadalmi templom, az egyetemi épületek, a Hősök kapuja és a Dömötör torony. Ez utóbbi azért is volt különösen fontos számára, mivel világra jövetelének napja október 26., azaz Szent Demeter napjára esett. Éppen ezért a város legrégebbi műemléke lett műveinek egyik leggyakrabban visszatérő motívuma. De megjelennek a napsugárdíszes parasztházak, az alsóvárosi ferences templom gótikus támpillérei, a dorozsmai szélmalom kúpja, a Tisza hullámai, a bögöshajó oromdísze, a szegedi boszorkányok, mind-mind sokféle változatban. Kopasz Márta grafikai anyanyelvén.

Egész életét alkotással töltötte, melynek egyik legszembetűnőbb művészi-emberi vonása a hűség.

És itt nem csak a műtermi alkotásra kell gondolni, hiszen hosszú ideig, majd 60 éven át tanított, egyrészt alkotókat, másrészt műértő közönséget nevelt tanítványai közül. Nagyívű pedagógiai életútja a szegedi egyetemről a tanárképző főis-

kolán át, az általános iskolától a gimnáziumig vezetett. Elméleti cikkeket írt, szervezett művészeti tagozatot, nevelt grafikát szerető és értő generációkat.

Kezdeti sikereit festőként érte el, ám igazi tehetsége grafikusként teljesedett ki, mert ezt a műfajt tartotta a legegységibb útnak. Legsikerültebb időszakát Szent-Györgyi Albert szegedi rektorsága ideje alatt élte. Ekkoriban alapította meg Buday Györggyel és Bordás Ferencsel együtt az országos, később nemzetközi hírű szegedi metszőkultúrát: a Szegedi Kisgrafikai Barátok Körét, melynek helyi vezetője, majd tiszteletbeli elnöke volt hosszú évtizedeken keresztül.

Jövőbe küldte Szeged palackpostáját tenyérnyi nyomattal, könyvbe búvó ex libriseivel. Életművébe véste Szeged történelmét, épületeit, személyiségeit, szellemiségét, amelyek a világ számos pontján, sok ezer kötetben dokumentálják ma is a szegedi metszőkultúra színvonalát, a betűformálás eredetiségét.

Minderről így nyilatkozott 1979-ben a *Tiszatáj* című folyóiratban: „A kisgrafika elfér egy borítékban. Egy borítékban jutottam ki Európába és európai nevet szereztem.”

Sokrétű, színes munkásságához tartoznak még a pasztellportrék és temperaképek festése, amelyeken a népiélet, a szegedi piacok jellegzetes életképeit örökítette meg. Mindezt ízelítőként a mai kiállításon a Tápéi gyékényes műve reprezentálja.

Amiben mesterien egyedi volt, hogy a görög mitológia múzsáinak alakjait a legtermészetesebb módon szegediesítette. Alakjaikban a helyi motívumokat érvényesítette.

Jellegzetes, töredezett vonalú, fekete-fehér folthatásokra épülő grafikái, kései korszakában ezek színezett változatai, linói, ex-librisei, metszetei, plakátjai és illusztrációi így váltak az egyetemes kultúrtörténet és a szegedi szellemiség szép szintézisévé.

Számos hivatalos elismerés, kitüntetés birtokosa, amelyeket hosszú élete során kapott. A legbüszkébb mégis Szeged díszpolgári címére volt. Az eddig kitüntetettek között egyedüli nőként vehette át az elismerést 1997-ben.

Elméleti munkásságának szerves részét alkotják azok a feljegyzések, beadványok, amelyeket a város művészeti életének fejlesztése érdekében írt és küldött el különböző fórumokhoz. Kezdeményezésére és javaslatára lett meleg szürke a Hősök kapuja vakolata, évekig harcolt a Honvéd téri Református templom bejáratánál megvalósult Szegedi Kiss István és Abády Benedek mellszobráért. Kevesen tudják, hogy az Anna-víz első címkéjét is ő álmodta meg.

Művei nem csak a szegedi, hanem számos európai múzeumban megtalálhatók. Igazi kuriózum most látni a Móra Ferenc Múzeumban őrzött, a nagyközönség számára, eddig ritkán látott grafikai anyagát itt a REÖK-palotában. Ez a helyszín már nem először vállalkozott arra, hogy az elhunyt szegedi képzőművészek előtt emlékkiállítással tiszteleg. Zoltánfy István, Lázár Pál, Buday György és Vinkler László után régi adósságát törleszti most Kopasz Márta grafikai életművének bemutatásával. Bízom abban, hogy a művészettörténet számára is maradandó emléket hagy majd ez a tárlat.

Emlékezzünk hát a szegedi képzőművészet nagyszonyára, itt a falakon látható alkotásain keresztül, mert Kopasz Márta művészete nélkül bizony szegényebb lenne Szeged.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

dr. Solymos László alpolgármester

Kopasz Márta fametszete, X3, 75×57